

הפרויקט הלאומי לקהילה האתיופית בישראל: תכנית הסיוע הלימודי בדיקת יישום המעטפת הרגשית חברתית ותרומותיה והמשך מעקב אחר הישגי התלמידים בבחינות הבגרות

רות ברוך-קוברסקי, דליה בן רבי,
וצ'סלב קונסטנטינוב

26 באוקטובר 2015

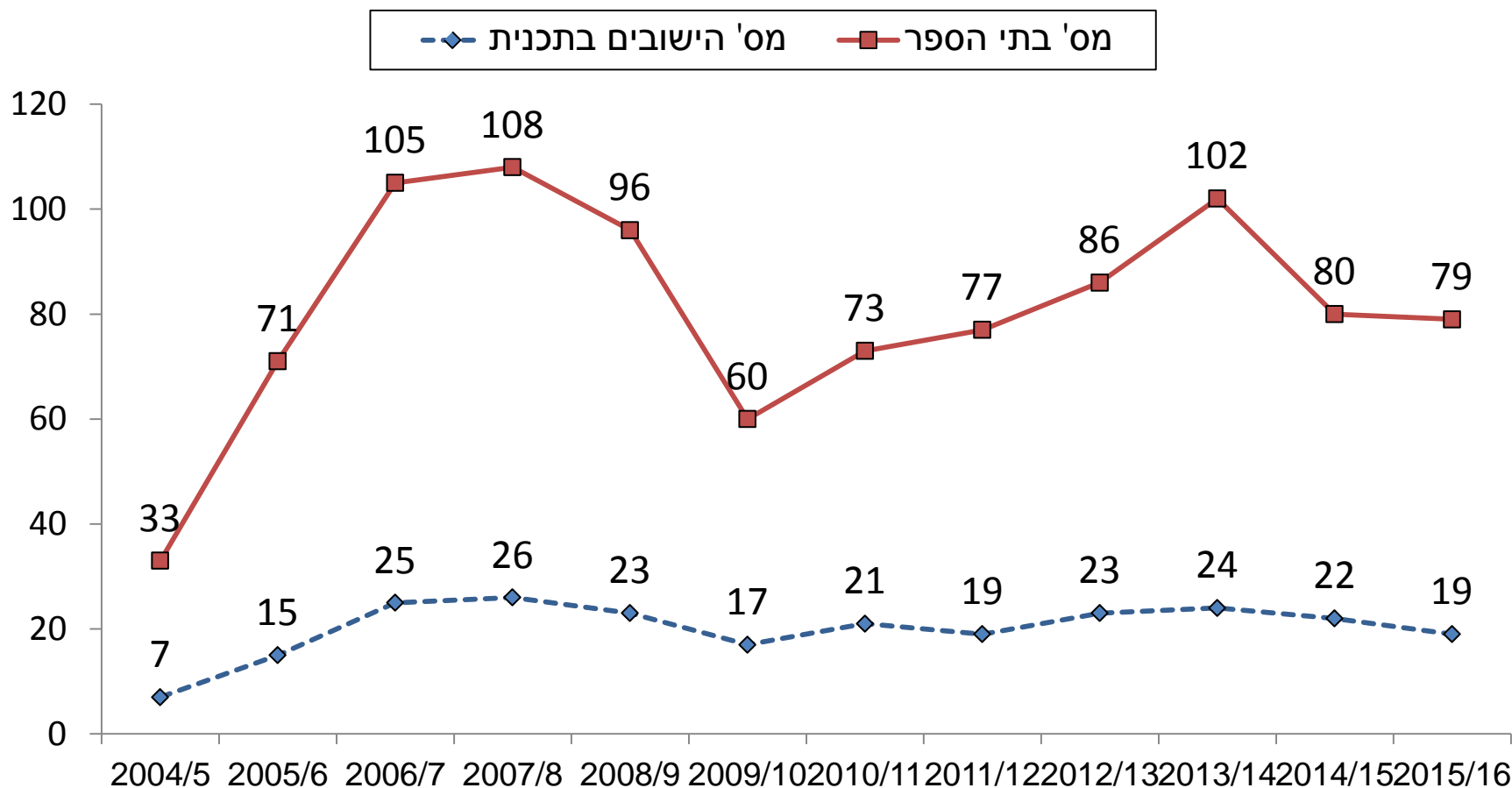
מה נציג היום?

- יישום המעטפת הרגשית-חברתית ותרומותיה, נתונים מהמחקר שנערך בשנת תשע"ה (2015)
- הישגי התלמידים בבחינות הבגרות בתשע"ד (2014)- נתונים ראשוניים מהמחקר שמתבצע השנה

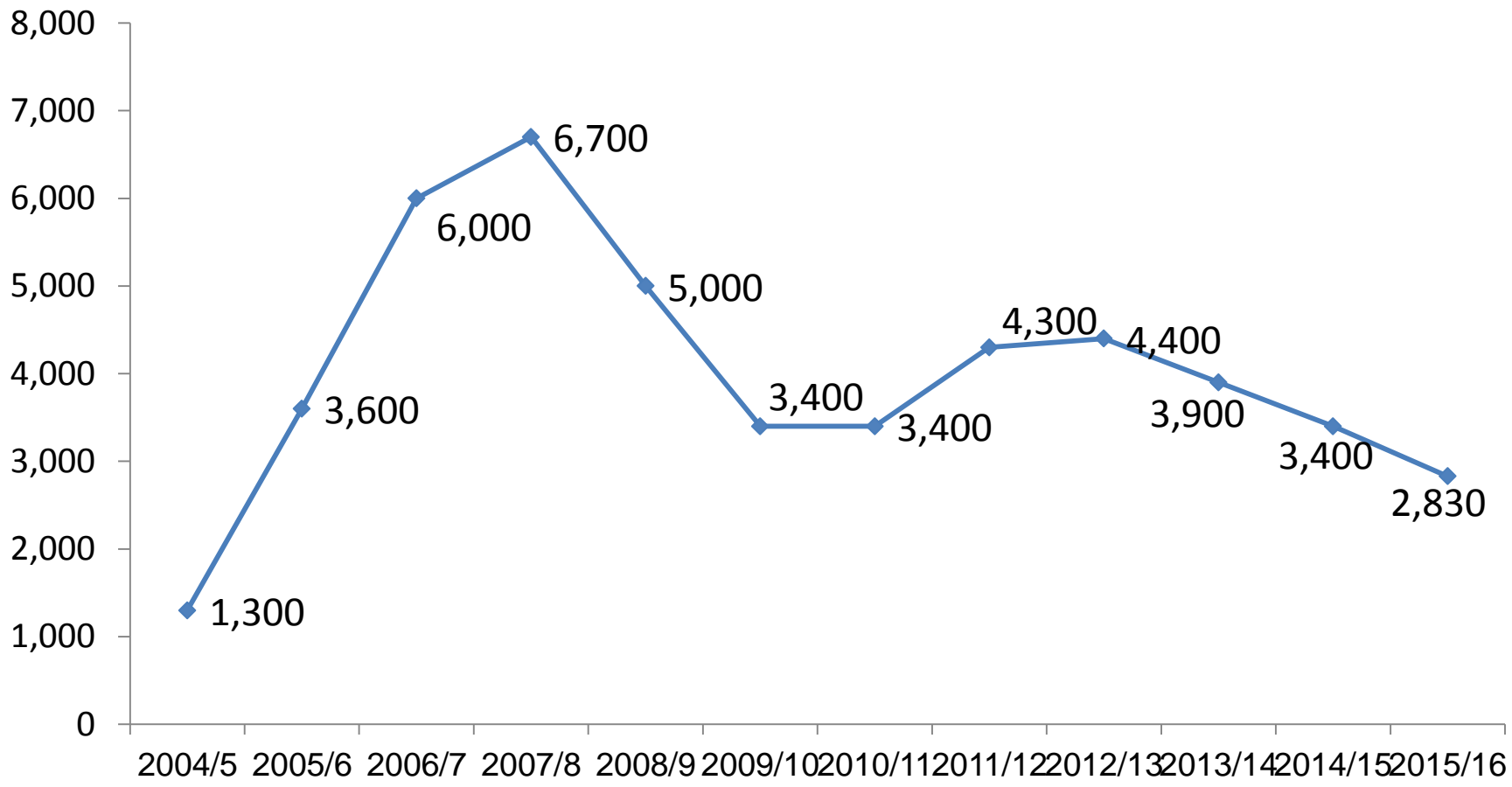
תכנית הסיוע הלימודי בבתי ספר עיוניים על יסודיים:

מספר בתי הספר ומספר הישובים המשתתפים בתכנית הסיוע הלימודי לאורך שנות הפעלתה- תשס"ה (2004/5) עד תשע"ו (2015/16)

הערה: בשנת 2015/16 הפרויקט עדיין נמצא בשלבי שיבוץ ויכולים להיות שינויים.

תכנית הסיוע הלימודי בבתי ספר עיוניים על יסודיים: מספר התלמידים המשתתפים בתכנית הסיוע הלימודי לאורך שנות הפעלתה - תשס"ה (2004/5) עד תשע"ו (2015/16)

הערה: בשנת 2015/16 הפרויקט עדיין נמצא בשלבי שיבוץ ויכולים להיות שינויים. המספרים לא כוללים את החינוך הטכנולוגי ואת בתיה"ס היסודיים, שבהם כ-580 תלמידים נוספים

מעטפת רגשית וחברתית

מערך התמיכה הרגשי והחברתי בתלמידי התכנית

איסוף המידע

מחקר איכותני שכלל ראיונות עם:

- מנהלי הגופים המפעילים
- מפקחים אזוריים
- ב-6 בתי ספר:
 - אנשי צוות מהגוף המפעיל
 - רכז/ת התכנית בבית הספר
 - מנהל/ת בית הספר או סגנו/ה
 - קבוצת מיקוד עם תלמידי התכנית

מטרות המעטפת מכוונות להעצמת התלמיד

פעילויות המעטפת מקדמות את מטרות התכנית

להורי התלמידים

קשר כשעולה
צורך

קשר טלפוני
מתמשך

סדנאות יעודיות

הרצאה או
מפגש חד פעמי

סדנא או מפגש
להורים וילדים

לכלל תלמידי ביה"ס

חג הסיגד

טקס לנספי סודן

מפגש או
הרצאה

לתלמידי התכנית - פעילות מחוץ לביה"ס

ביקור במוסד
להשכלה גבוהה

פעילות העשרה

פעילות הפגתית

התנדבות
בקהילה

ביקורי בית

לתלמידי התכנית - פעילות בתוך ביה"ס

שיחות אישיות
או ליווי אישי

סדנאות העצמה
והעשרה

מפגש או
הרצאה

צרכים נוספים לשיפור הפעלת מעטפת התכנית

- הבנייה ותקצוב מוגדרים של המעטפת
- מענים רגשיים מקצועיים ומיומנויות למידה
- שיפור דרכי העבודה במקרים בהם עבודת האחראי החברתי מתפרסת על פני מספר בתי"ס
- שיפור והבנייה של דרכי העבודה עם הורים
- הדרכה והכשרה של האחראים החברתיים בתחומים להם הם נדרשים, כמו עבודה עם הורים או סדנאות העצמה

למעטפת התכנית תרומה משמעותית להצלחת התלמידים בלימודיהם ולשיפור רווחתם

מבחר ציטוטים של צוות בית הספר ואנשי התכנית:

- מנהל בי"ס: "בזכות הפרויקט הבנות שמסיימות גאות בעצמן, תורמות לקהילה, לא נושרות ואחר כך משתלבות באקדמיה ובעבודה"
- מנהל בי"ס: "התכנית מאפשרת להוציא מהתלמידים את הטוב, היא נותנת להם ביטחון, הילדים שעברו העצמה נמצאים במקום אחר"
- אחראי ישובי/אזורי: "התרומה העיקרית זה שהילד מעריך את עצמו, ואז הוא יכול לצעוד לבד"

בין ההצלחה הלימודית להצלחת המעטפת יש יחסי גומלין

לדברי התלמידים התכנית תורמת להם במגוון תחומים:

פיתוח והעצמה אישית

- "זה עוזר לנו להבין את עצמנו"
- "זו זכות להיות בתכנית, אני מתפתחת לכל מיני כיוונים, לא רק לימודים"
- "הסדנאות מעלות את הביטחון"

העלאת המוטיבציה

- "הפעילות נותנת יותר מרץ להשקיע"
- "כל מי שרוצה להצליח ללמוד באוניברסיטה או מכללה זו הדרך הראשונה- להיות בפרויקט. הם עוזרים גם למצות יכולות וגם להיות עם מוטיבציה"

בניית תמונת עתיד

- "התכנית עוזרת לדעת מה לעשות בעתיד"
- "היה סיור באוניברסיטה, הראו לנו שכדאי להשקיע בלימודים, שגם אנחנו יכולים להצליח"

לדברי התלמידים התכנית תורמת להם במגוון תחומים:

חיזוק הקשר עם ההורים

• "היה מפגש עם ההורים. היה כיף. זה מחבר אותך יותר לאבא ואמא"

אוזן קשבת וליווי של איש צוות

• "בלי רכז אני מרגיש שאין לי לאן ללכת. הוא עוזר, מיעץ, נותן נקודה להגיע אליה"

• "כשמישהי צריכה עזרה היא מדברת עם הרכזת הקהילתית, היא מעודדת, נותנת חוט למחשבה"

• "אני אוהבת את המנחה, היא לוקחת אותנו לשיחות, באמת אכפת לה מאיתנו. היא שם בשבילנו."

• אנחנו מדברות איתה על החיים"

חיזוק ריגשי ניתן לתלמידים גם מצוות המורים של התכנית, שקשובים לצורכיהם, מהווים אוזן קשבת נוספת ומעניקים הרבה חיזוק ומוטיבציה

הישגים לימודיים בבחינות הבגרות

מידע גולמי על הישגיהם של תלמידי י"ב בשנת תשס"ד
(2013/14)

התלמידים שהשתתפו בתכנית בשנת תשע"ד (2013/14) הם בעלי מאפיינים שונים מתלמידי השנה הקודמת

מהווים 14% מכלל
תלמידי י"ב יוצאי
אתיופיה בארץ (16%)
(בשנת 2013)

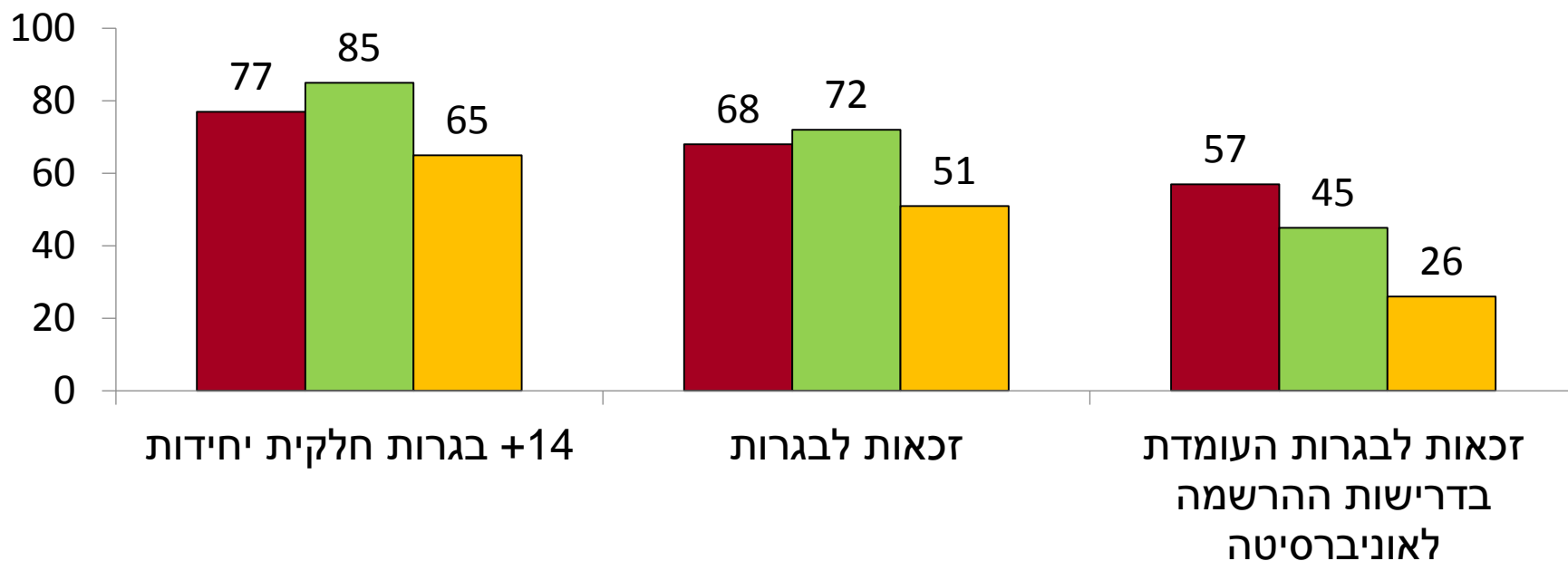

331 תלמידים
(484 בשנת 2013)

- הציון הממוצע בבחינות המיצ"ב בכיתה ח' היה 58 (41 בשנת 2013)
- ל- 12% מהתלמידים אם בעלת השכלה תיכונית ויותר (8% בשנת 2013)
- 75% מהתלמידים הותיקים בבתי ספר אלה זכאים לבגרות (70% בשנת 2013)

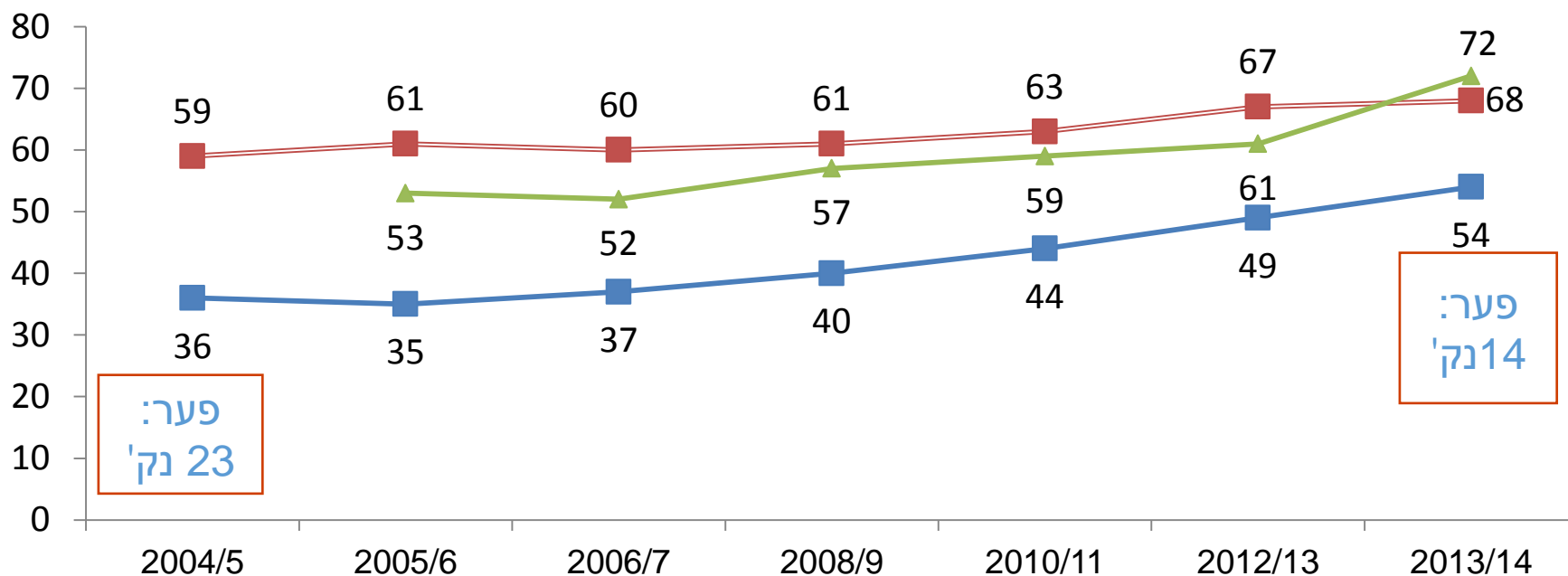
הישגי משתתפי התכנית בשנת תשע"ד (2013/14) טובים יותר מהישגי כלל יוצאי אתיופיה בישראל שלא השתתפו בתכנית, ואחוז הזכאים לתעודת בגרות מלאה גבוה אף מכלל תלמידי החינוך העברי (%)

■ יוצאי אתיופיה שלא השתתפו בתכנית ■ משתתפי התכנית ■ כלל התלמידים החינוך העברי

במהלך השנים, יש עלייה בזכאות לתעודת בגרות בקרב כלל יוצאי אתיופיה בארץ וצמצום בפער בינם לבין כלל התלמידים בחינוך העברי (%)

■ זכאות לבגרות- כלל היהודים ■ זכאות לבגרות- כלל יוצאי אתיופיה
 ▲ זכאות לבגרות - משתתפי התכנית

פער:
23 נק'

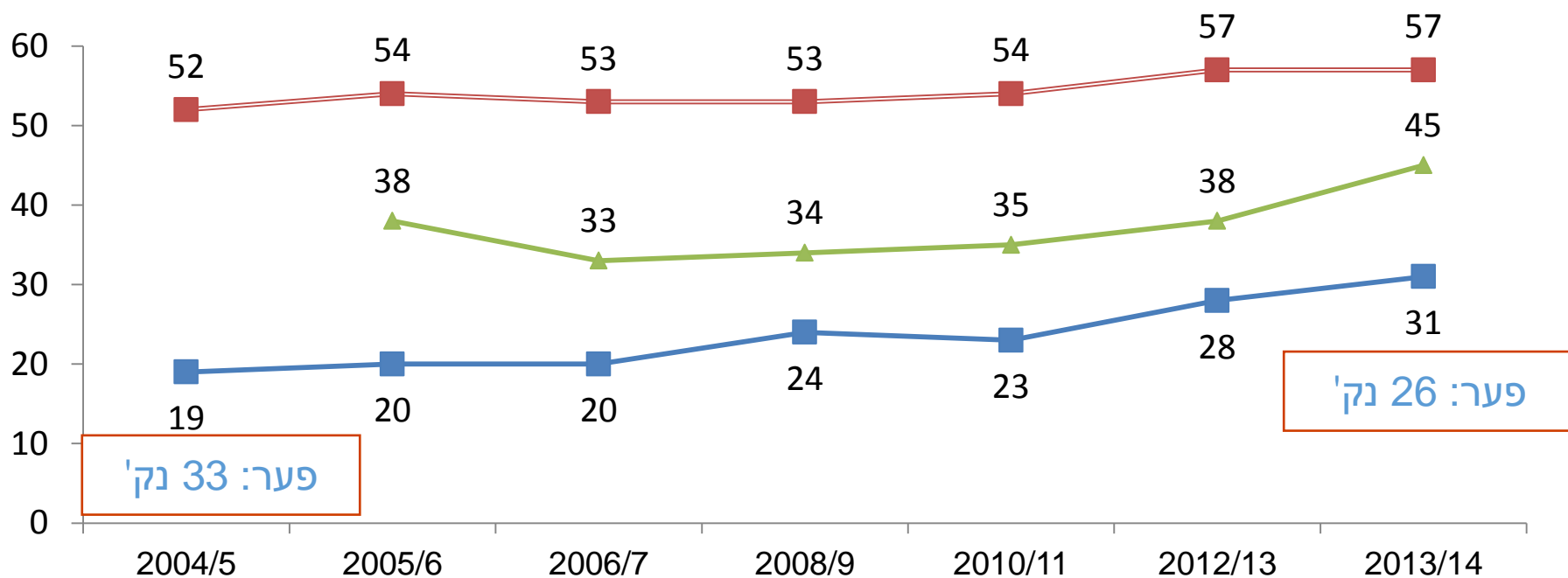
פער:
14 נק'

צמצום 39% מהפער בין כלל יוצאי אתיופיה וכלל התלמידים בחינוך העברי

במהלך השנים, יש עלייה בזכאות לתעודת בגרות המאפשרת הרשמה לאוניברסיטה בקרב כלל יוצאי אתיופיה בארץ וצמצום בפער בינם לבין כלל התלמידים בחינוך העברי (%)

■ בגרות אוניברסיטאית - כלל היהודים ■ בגרות אוניברסיטאית - כלל יוצאי אתיופיה
 ▲ בגרות אוניברסיטאית - משתתפי התכנית

פער: 26 נק'

פער: 33 נק'

צמצום 21% מהפער בין כלל יוצאי אתיופיה וכלל התלמידים בחינוך העברי

סיכום

- המעטפת הרגשית-חברתית הניתנת לתלמידים מהווה רכיב חשוב ומשמעותי בתכנית, ותורמת רבות להעצמת התלמידים ותומכת בקידומם הלימודי
- כמו בשנים קודמות, הישגי תלמידי התכנית טובים יותר מהישגיהם של תלמידים יוצאי אתיופיה שלא השתתפו בתכנית
- השנה הזו רואים פעם ראשונה גם הישגים גבוהים יותר של תלמידי התכנית בהשוואה לכלל התלמידים בחינוך העברי באחוז הזכאים לתעודת בגרות מלאה. עם זאת, נדרשות בדיקות מעמיקות יותר כדי להסיק על השפעת התכנית.
- בין השנים 2001-2014 חל שיפור בהישגי הבגרות של כלל יוצאי אתיופיה בארץ, וצמצום של כ-40% מהפער בינם לבין כלל התלמידים בחינוך העברי. לתכנית הסיוע הלימודי של הפרויקט הלאומי, שהשתתפו בה כ-15% מכלל יוצאי אתיופיה בכיתה י"ב לאורך השנים, תפקיד מרכזי בשיפור זה